

ikke videre vil karakterisere. Jeg tør sige, at man her i dette Thing har været villig til at strække sig meget vidt for at naae dette forønskede Resultat. Men hvem kan borge for, at den Stemning, der er tilstede nu, fremdeles vil vedblive at være ogsaa i kommende Aar? Det er jo dog virkelig ikke en Umulighed, at en saadan velvillig eller impødkommende Stemning kan forandres, naar den bliver mødt den ene Gang efter den anden med Tilbagevisning. Og selv om man havde nogen Udsigt til, at denne Stemning vilde være ved det næste og det næstnæste Aar og saaledes fremdeles videre, kan jeg dog ikke Andet end minde om, at denne Udsigtning, denne Udsættelse, kjøbes paa Bestofning af Noget, som maa være enhver dansk Mand dyrebart. Det kan ikke nægtes, at skulle disse Tilstande være ved, vil den politiske Demoralisation aldeles utvivlsomt vore, og saa vil fremdeles Retsfølelsen blive ved at sløves endnu mere, end den er sløvet i dette Dieblis, og det anser jeg for at være en Kapitalulykke for et Land. Den ærede Ordfører har ikke uden Høie henvist til, at der er mange praktiske Opgaver, som kræves deres Løsning, at de økonomiske Forhold ere af den Natur, at det er høist magtpaaliggende, at alle Kræfter forene sig for at raade Bod paa Mangler og Mømpen. Jeg vil dertil sige, at de økonomiske Interesser kunne være af allerstørste Betydning, men jeg tror dog, at det for et Folks fremtidige Liv, for et Folks Udvikling, har ikke ringere Betydning, hvorledes det forholder sig med dets Retsbevidsthed, dets Retsfølelse, dets konstitutionelle Sind og, om jeg saa maa sige, med den hele Folkeand. Det er altsaa en høist mislig Ting i Aar ligesom i Fjor at daare sig ved Haab om Fremtiden og i Henhold til et saadant Haab at undlade, hvad man kan gjøre, for at bringe det til en Løsning. Men jeg gjentager, at, for at man kan arbejde med nogen Udsigt til Held til et saadant Maal, maa man først og fremmest gjøre sig det klart, hvorom det er, Striden dreier sig: Vi, den ærede Ordfører og jeg, ere enige om, at det er et politisk Spørgsmaal. Naar det nu siges, at Spørgsmaalet om de provisoriske Love er et politisk Spørgsmaal, kan man stundom høre, ja endog stundom læse — jeg har for Ex. læst det i den officiose Tidende her i Landet — at det er en Forsættelse af Visnepolitikken fra Folkethingets Side, at det er en Vægning ved at indlade sig paa at behandle de provisoriske Love, naar man paa Finantsloven nægter Bevillinger, som kræves til de Foranstaltninger, der ere grundlagte ved de provisoriske Love. Jeg tilstaar, at noget mere Dagvendt har jeg sjelden hørt eller læst; thi

det er jo dog aabenbart, at det, som er Aagten fra Folkethingets Side, er netop, at man ikke faar de provisoriske Love at behandle. Naar de provisoriske Love ere forelagte overensstemmende med Grundloven, som siger, at de skulle forelægges maa det dog vel erkjendes, at de skulle behandles paa den Maade, der stemmer med Grundlovens og Forretningsordenens Bestemmelser angaaende Behandling af Lovforslag og Love, og at det er meget forfærdigt, at Behandlingen af disse provisoriske Love skal ske ved Behandlingen af disse Spørgsmaal i Realiteten paa Finantsloven. Men det forekommer mig, at det ikke er meget sandere, hvad der mere almindelig siges, saaledes som den ærede Ordfører omtalte det, at det skulde være en Tilidsættelse af Folkethingets konstitutionelle Pligt, naar man paa Finantsloven negtede Bevillinger, der krævedes til Institutioner, som have Hjemmel i bestaaende Love, og man da til disse bestaaende Love henføre provisoriske Love, saalænge de endnu ere i Kraft. Det er ikke min Mening herved at benegte eller overhovedet at komme ind paa det Spørgsmaal, om de provisoriske Love ere i Kraft eller ikke — jeg gaar ud fra, at de ere i Kraft — men ikke desto mindre forekommer det mig, at den Sætning, som jeg nys hentydede til, er meget urigtig. Der har været en Tid, hvor jeg personlig, maa sige stærkere, end det den Gang var almindeligt, har hævdedet, at det er Pligt for Rigsdagen og ogsaa for Folkethinget paa Finantsloven at bevilge de Udgifter, som kræves til de bestaaende Institutioner, navnlig i Medfør af bestaaende gjældende Love, og jeg har hævdedet den Sætning for Decennier tilbage, da den Ting ikke stod saa klart, som den senere er kommen til at staae for mange Politikere, saaledes har jeg for omtrent et Par Aar siden stillet mig paa samme Standpunkt, da der var Spørgsmaal om Ændringer i Grundloven, og da jeg selv indbragte et Forslag, som gik i den Retning. Det er altsaa selvfølgelig Noget, som jeg erkjender, at det er en konstitutionel Pligt for Folkethinget at bevilge, hvad der kræves paa de bestaaende Love til de bestaaende Institutioner, saaledes navnlig, at skjøndt selvfølgelig Rigsdagen og altsaa ogsaa Folkethinget vel har den formelle Veretigtigelse til at sige Nei til en saadan Bevilling, gjør den sig skyldig, om jeg saa maa sige, i en politisk Forsyndelse ved at benytte sig af denne Competence eller Magt. Men hvorfor forholder det sig saaledes? For det Første fordi, som jeg har udviklet, hvor Tælen var om Grundlovsforslagene for et Par Aar siden, at i sit Væsen er Finantsloven eller Finantslovsforslaget, Budgettet, en Over-